Nro. 41.

FREDERYK AUGUST

z Bożéy Łaski Król Saski Xiąże Warszawski etc. etc.

Wszém w obec i każdemu z osobna komu o tém wiedzieć należy wiadomo czyniemy, że Sąd Nasz Kassacyiny Xięstwa Warszawskiego wydał wyrok następuiący.

Działo sie w Warszawie w Pałacu zwykłych posiedzeń Rady Stanu, Krasińskich zwanym, na posiedzeniu zgromadzonego Sądu Kassacyinego, dnia dwudziestego czwartego Kwietnia tysiąc ośmset dwunastego roku.

SĄD KASSACYINY

Xięstwa Warszawskiego.

W sprawie Skarbu publicznego zanoszącego rekurs przeciw wyrokowi Kommissyi Sądu Appellacyinego w dniu dwunastym Maia tysiąc ośmset dziesiątego roku zapadłemu, przez Mecenasa Szymona Grocholskiego pełnomocnika Skarbu, mimo niestawienia się strony do Kassacyi powołanéy, to iest Franciszka Łempickiego dóbr Pręczek w Departamencie Płockim leżących właściciela, gdy od udowodnionego wręczenia mu na dniu dwudziestym pierwszym Grudnia roku zeszłego tysiąc ośmset iedenastego, rezolucyi Kommissyi Podań i Instrukcyi sprawę przyimuiącéy, czas Art: 44 i 46. Organizacyi Sądu Kassacyinego przepisany upłynął, a rekursuiący Skarb sprawę popiera;

Maiąc sobie uczyniony nastepuiący wniosek

Na dobrach Pręczki Franciszka Łempickiego dziedzicznych, zahipotekowana iest summa dwanaście tysięcy talarów na rzecz Meyera Bernharda, która pomiędzy summami Konwencyą Baiońską obiętemi, stała się własnością Skarbu Xięstwa Warszawskiego. Franciszek Łempicki twierdząc, iż tylko dziesięć tysięcy talarow miał sobie wyliczone, wytoczył spór przeciw Skarbowi o nieodebranie całey waluty, i Trybunał cywilny pierwszey Instancyi Departamentu Płockiego wyrokiem swym dwudziestego drugiego i dwudzieśtego piątego Lutego tysiąc ośmset dziewiątego uznał;

iż Skarb Xięstwa tylko dziewięć tysięcy od powoda żądać iest mocen, skoro ten przysięgą udowodni iako niewięcey od Meyera Bernharda odebrał i że summa trzy tysiące talarow iedynie dla większego bespieczeństwa dopisaną została. —

Kommissya z Członkow Sądu Appellacyinego złożona wyrokiem teraz zaskarżonym powyższy wyrok zapełnie potwierdziła.

Skarb więc zanosząc rekurs, utrzymuie: iż wyrok powyższy wydany został przeciw wyraźnemu prawu.

Na poparcie tego zarzutu przywodzi:

że Konwencya Baiońska zastępuie mieysce urzędowey cessyi co do legitymacyi Skarbu; że na mocy uchwał Rady Stanu dziewiętnastego i dwudziestego dziewiątego Października tysiąc ośmset osmego oraz Instrukcyi przez Ministerium Sprawiedliwości w dniu ośmnastym Sierpnia tegoż roku wydaney, te tylko dowody w rozpoznawaniu sporów tego rodzaiu przyimowane być miały, które się na Księgach hipotecznych wspieraiąc i stosownie do praw pruskich przeciw cessyonaryuszowi wnoszone być mogą;

że w skutku takowych przepisów a mianowicie §§. 175. 176. 177. i 181. Ordynacyi hypoteczney excepcye względem niedoliczoney waluty tyle iedynie względem trzeciego posiadacza obligacyi maią wagi, ile przez podaną wczesnie to iest w przeciągu trzydziestu ośmiu dni po nastąpioney ingrossacyi zaciągnionego długu, do Xiąg hypotecznych protestacyą są popartemi;

że pismo Meyera Bernharda przy powyższem prawie nic nie stanowi;

że zatem Sąd powyższe prawo przestąpił. —

Po wysłuchaniu rapportu Kommissyi Podań i Instrukcyi oraz wnioskow Krolewskiego przy Sądzie swoim Prokuratora, ktory

dwa prawne w ninieyszéy sprawie rozbieraiąc pytania:

1. czyli powołany Franciszek Łempicki udowodnił, iż na obligacyą swemu wierzycielowi na summę dwanaście tysięcy talarow zeznaną nie więcey, iak dziewięć tysięcy talarow od niego odebrał?
2. Jeżeli udowodnił, czyli go ten dowòd zasłaniać może od zapłacenia całkowitey w obligacyi summy, gdy względem trzech tysięcy talarów nieodebranych, żadna nie znayduie się protestacya w księgach hipotecznych?

co do pierwszego sądzi nayprzod; iż Sąd Kassacyiny podług natury instytucyi swoiey, uchybień Sądów w rozwiązaniu kwestyi *in facto*, w ocenieniu dowodòw, prostować nie ma powołania, chyba tam gdzie prawo na ocenienie dowodów osobne stanowi przepisy.

Lecz w teraźnieyszym przypadku, rekursuiący ani się na takowe szczególne powołuie przepisy ani uchybień w tym względzie przez Sąd wyrokuiący dopełnionych nie okazuie, ani przytacza dowodów iakie za zasadę wyrokom zaskarżonym służyły, to iest kontrarewersu Meyera Bernharda, protokułu zeznania świadka Budziszewskiego, ani donosi czyli powołany zawyrokowaną wykonał przysięgę.

Z tych zatem przyczyn mniema Krolewski Prokurator, iż rozwiązanie pierwszego pytania takie pozostać musi iak nastąpiło w zaskarżonym wyroku, to iest: iż powołany twierdzenie swoie udowodnił.

Co do drugiey kwestyi, odwołuie się do wniosków swoich uczynionych w podobney sprawie Skarbu przeciw Hrabinie Ogińskiey, a wszczególności powtarza:

że Skarb nie może być uważany za Cessyonaryusza, na mocy wyraźnéy w dobrèy wierze nabytey, a przez wierzyciela z oszukaństwem zeznanéy cessyi, lecz że Skarb niczem więcy nie iest, iak tylko Skarbem konfiskuiącym maiątek wierzycieli Kapitałów Baiońskiemi zwanych. i ieżeli tu domyślać się można cessyi, tedy iedynie takiey, któraby nie była na szkodę dłużników owczesnemi prawami zabespieczonych zeznaną, lub ktòraby niedozwalała się domyślać złey wiary wierzycieli;

i na tych samych zasadach iak w sprawie pomienionéy domaga się odrzucenia rekursu:

SĄD KASSACYINY

zważywszy

iż Skarb Xięstwa Warszawskiego stał się nabywcą Kapitałów Baiońskiemi zwanych, przez akt dyplomatyczny;

zważywszy

iż akt ten iest dostateczną i iedyną legitymacyą dla Skarbu, a zatem iż tenże Skarb nie iest w przypadku składania wykazu hypotecznego w ten sposob, iak gdyby się stał nabywcą przez cessyą między powołanemi zaszłą;

zważywszy

iż w skutku konwencyi Baiońskiéy wykazy hypoteczne przez dekret Królewski trzynastego Grudnia tysiąc osmset osmego amortyzowane zostały. i iuż za niebyłe uważane być winny;

zważywszy

iż nie masz śladu w aktach iakoby sam pierwiastkowy wierzyciel na wykazie hypotecznym niedopłacenie waluty zapisał, a nawet okoliczność ta mogłaby tylko służyć przeciw nabywcy, potrzebuiącemu dla swéy legitymacyi zaświadczenia hipotecznego, i iuż przy samym nabyciu o niedopłaceniu waluty ostrzeżonemu, ale nie przeciw Skarbowi inny tytuł nabycia maiącemu, i przy nabyciu niewiedzącemu o niedoliczeniu waluty;

zważywszy

iż powyższe zasady oparte na akcie dyplomatycznym wychochodzą z obrębów Sądownictwa kraiowego, a zatem w żadnym Sądzie rozpoznawane być nie mogą;

zważywszy

iż dekret Krolewski dwudziestego Lutego tysiąc ośmset iedenastego, odsyłaiąc spory o niedoliczenie waluty do zwyczaynych Sądow konstytucyinych, inne zaś co do legitymacyi, do Rady Stanu, nie wzruszył powyższych zasad wypływaiących z aktu dyplomatycznego, ponieważ bez nich nie byłoby legitymacyi, i wszelkie processa stałyby się bezskutecznemi;

zważywszy

naostatek iż strona powołana, w celu zapewnienia sobie excepcyi, nie użyła, właściwych, od iey woli zawisłych, prawami rządu zeszłego iako to §§mi 175. 176. 177. Ordynacyi hypote-

czney, tudzież §§. 738. 739, tyt. IX. Części I. prawa powszechnego pruskiego wskazanych, przeciw każdemu na wiarę Ksiąg hipotecznych nabywaiącemu, a zatem i przeciw Skarbowi służących, i sądowemu rozpoznaniu, podług obmowy wyżéy namienionego Dekretu Krolewskiego podległych srzodków, to iest; iż nie zaniosła w przeciągu trzydziestu ośmiu dni do Ksiąg hypotecznych protestacyi o niedoliczenie waluty, a tak sama przez własne zaniedbanie pozbawiła się téy excepcyi;

Rekurs Skarbu publicznego, przeciw Franciszkowi Łempickiemu niestawaiącemu, zaocznie rozsądzaiąc:

Wyrok zaskarżony Kassuie — summę trzydzieści pięć złotych przez Skarb w papierze stemplowanym od wpisu złożoną utwierdza, takąż summę równie w stemplowanym papierze od ninieyszego wyroku przez powołanego opłaconą mieć chce, tegóż na powrócenie kosztów rekursuiącemu Skarbowi skazuie, i sprawę w celu nowego rozsądzenia Wydziałowi drugiemu Sądu Appellacyinego odsyła — mocą ninieyszego wyroku. —

(podpisano) Węgleński M. St. Prezyduiący

L. Osiński Pisarz S. K.

Wydrukować

Felix ŁUBIENSKI,

Minister Sprawiedliwości.

zgodno z Oryginałem

(L. S.) Antoni Joneman,

Sekretarz Jeneralny.